

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: council@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.84

(Prot. Nr.35, 5.§)

2008. gada 6. augustā

Par lietas izpētes izbeigšanu

Lieta Nr.3007/07/06/47

Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas

1.un 5.punktā noteikto pārkāpumu SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „Latvia Tours”, SIA „BSM Trāde” darbībās

Konkurences padome 03.12.2007. saņēma Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas 30.11.2007. ziņojumu Nr. 3230-01-15826 (turpmāk – ziņojums) „Par Ekonomikas ministrijas veiktās pārbaudes rezultātiem”. Ekonomikas ministrija veica Ministru kabineta 09.05.2006. noteikumu Nr.381 „Noteikumi par komercdarbības atbalsta sniegšanas nosacījumiem mazajām un vidējām komercsabiedrībām un partneriem dalībai starptautiskajās izstādēs un tirdzniecības misijās” (turpmāk – MK noteikumi Nr.381) atbalsta programmas „Dalība starptautiskajās izstādēs un tirdzniecības misijās” ieviešanas efektivitātes pārbaudi un vienlaicīgi lūdza Konkurences padomi veikt pārbaudi par normatīvo aktu ievērošanu konkurences jomā.

Konkurences padome, veicot Ekonomikas ministrijas 30.11.2007. ziņojuma Nr.3230-01-15826 pārbaudi 28.12.2007., pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 22.panta 3.punktu un 25.pantu, ierosināja lietu Nr. 3007/07/06/47 „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 5.punkta noteikto pārkāpumu SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „Latvia Tours” un SIA „BSM Trāde” darbībās” (turpmāk – Lieta).

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Tūrisma aģentūra KOLUMBS” (turpmāk - SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”) ir dibināta 1998.gadā un reģistrēta Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas numuru 40003404807, juridiskā adrese: Raiņa bulvāris 23, Rīga, LV-1050.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „T.U.I.” (turpmāk – SIA „T.U.I.”) ir dibināta 1995.gadā un reģistrēta Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas numuru 40003264522, juridiskā adrese: Krišjāņa Barona iela 28, Rīga, LV-1011.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Latvia Tours” (turpmāk – SIA „Latvia Tours”) ir dibināta 1992.gadā un reģistrēta Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas numuru 40103042144, juridiskā adrese: Kaļķu ielā 8, Rīga, LV-1050.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „BSM Trāde” (turpmāk – SIA „BSM Trāde”) ir dibināta 2000.gadā un reģistrēta Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas numuru 40003501356, juridiskā adrese: Aleksandra Čaka iela 55-325.kab., Rīga, LV-1011.

Izvērtējot Ziņojumā norādīto un papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Konkurences padome 06.12.2007. nosūtīja informācijas pieprasījuma vēstuli valsts aģentūrai „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra” (turpmāk – LIAA), lai iegūtu informāciju par ziņojumā minētiem 24 komercsabiedrību iesniegtajiem projektiem, kas iesniegti pamatojoties uz MK noteikumu Nr.381 atbalsta programmu „Dalība starptautiskajās izstādēs un tirdzniecības misijās”, kas bija atvērta no 14.06.2007. līdz 28.12.2007.

Konkurences padome izvērtēja 24 komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) iesniegtos projektus, kur 16 komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) iesniegtajos projektos atkārtojas iepirkuma procedūru ietvaros noskaidrotie uzvarētāji un zaudētāji.

16 komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) iesniegtajos projektos kopumā piesaistīti 4 piegādātāji (tūrisma komercsabiedrības) SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „Latvia Tours”, SIA „BSM Trāde” un SIA „T.U.I.” no kuriem, SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS” uzvarēja 9 projektos, SIA „BSM Trāde” – 4 projektos, SIA „Latvia Tours” – 2 projektos.

Vērtējot saņemtos 16 komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) projektus, Konkurences padome secināja, ka ir pamats ierosināt lietu par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.un 5.punktā noteikto pārkāpumu. Ņemot vērā minēto, 28.12.2007. Konkurences padome ierosināja lietu Nr. 3007/07/06/47 „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 5.punkta noteikto pārkāpumu SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „Latvia Tours” un SIA „BSM Trāde” darbībās”.

2. Konkrētais tirgus

Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpuma tiesiskā sastāva konstatācija ir iespējama noteiktā tirgus dalībnieku saimnieciskās darbības jomā, t.i., kādā konkrētajā tirgū. Konkrētais tirgus Konkurences likuma 1.panta 4.punkta izpratnē ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 5.punktam konkrētās preces tirgus – noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības. Savukārt atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 3.punktam ģeogrāfiskais tirgus – ģeogrāfiska teritorija, kurā konkurences

apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.381 atbalsta programmas „Dalība starptautiskajās izstādēs un tirdzniecības misijās” ietvaros tiek atbalstīta dalība tirdzniecības misijās. Programmas ietvaros komercsabiedrībām (atbalsta pretendētēm) ir iespējams piesaistīt Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansējumu šādām paredzētajām aktivitātēm:

- dalības maksai par piedalīšanos tirdzniecības misijās;
- stendu platības un stendu konstrukciju izmaksām;
- mārketinga pasākumiem;
- produkcijas demonstrēšanas izmaksām;
- darbinieku komandējuma izmaksām (dienas nauda, izdevumi par viesnīcu);
- ceļa izdevumiem;
- projekta vadības izmaksām.

Programmas ietvaros projektu iesniegumu administratīvo vērtēšanu veic valsts aģentūra „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra” (turpmāk – LIAA). LIAA ar atbalsta pretendentiem (grantu shēmas projekta pieteicējiem) – komercsabiedrībām (atbalsta pretendētēm), kuras ir iesniegušas projekta pieteikumu atbalsta saņemšanai, slēdz līgumus par projekta realizāciju un pēc projekta realizācijas izvērtē projekta gala atskaites.

Saskaņā ar Ministru kabineta 13.03.2007. noteikumiem Nr.179 „Noteikumi par iepirkuma procedūru pasūtītāja finansētiem projektiem” (turpmāk - MK noteikumi Nr.179) par izmaksu pozīcijām, kas pārsniedz LVL 5 000, jāveic iepirkumu procedūra, proti, projekta iesniedzējam, t.i., komercsabiedrībām (atbalsta pretendētēm) jānosūta uzaicinājums iesniegt piedāvājumu par tirdzniecības misijas organizēšanu vismaz trim iespējamiem piegādātājiem (tūrisma komercsabiedrībām), kuri tam ir zināmi un par kuru kvalifikāciju un uzticamību tam nav šaubu. No saņemtajiem piedāvājumiem jāizvēlas lētākais atbilstošais. Saskaņā ar MK noteikumu Nr.179 pielikumu Nr.1 „Uzaicinājums iesniegt piedāvājumu”, iespējamais piegādātājs (tūrisma komercsabiedrība) iesniedz piedāvājumu, kas sagatavots atbilstoši uzaicinājumā un tehniskajā aprakstā noteiktajām prasībām. Uzaicināto piegādātāju (tūrisma komercsabiedrību) izvēles detalizētu pamatojumu norāda vērtēšanas ziņojumā. Uzaicināto piegādātāju (tūrisma komercsabiedrību) skaitu izvēlas tādu, lai nodrošinātu vismaz triju atbilstošu piedāvājumu saņemšanu.

Atbalsta programma „Dalība starptautiskajās izstādēs un tirdzniecības misijās” bija atvērta no 14.06.2007. līdz 28.12.2007.

Komercsabiedrības (atbalsta pretendenti): SIA „Secundum”, SIA „MB Konsultants”, SIA „KEJ”, SIA „Solar KEJ”, SIA „BB partneris”, SIA „ABF invest”, SIA „BK partneris”, SIA „JaMal”, SIA „SAU”, SIA „MERKO”, SIA „TRINETS”, SIA „Ādažu nami”, SIA „Pils īpašumi”, SIA „SITAS DABAS PARKS”, SIA „AB2” organizēja iepirkuma procedūru atbalsta programmas „Dalība starptautiskajās izstādēs un tirdzniecības misijās” ietvaros, lai saņemtu noteiktā apjoma, noteiktiem kritērijiem atbilstošu pakalpojumu – dalība tirdzniecības misijās.

Komercsabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „Secundum” (LIAA identifikācijas Nr.327000143) 03.09.2007. organizēja iepirkumu procedūru projektam „Tirdzniecības misija „Investīciju iespējas Latvijā” Uzbekijas Republikā, Taškentā,

kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma uzaicinājumu SIA „PCA Holidays”, SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”.

Komersabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „KEJ” (LIAA identifikācijas Nr.32700261) 30.07.2007. organizēja iepirkuma procedūru projektam „Tirdzniecības misija „Energijas ekonomijas un ieguves sistēmu tehnoloģiskā centra izveide”” Singapūrā, kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma uzaicinājumus SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „Latvia Tours”.

Komersabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „Solar KEJ” (LIAA identifikācijas Nr.327000262) 15.08.2007. organizēja iepirkuma procedūru projektam „Tirdzniecības misija „Atjaunojamās enerģijas pielietošanas risinājumu konsultatīvā centra izveide”” Vācijā, kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma uzaicinājumus SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „Latvia Tours”.

Komersabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „BB partneris” (LIAA identifikācijas Nr.327000264) 17.08.2007. organizēja iepirkuma procedūru projektam „SIA „BB partneris” dalība tirdzniecības misijā” ASV, kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma uzaicinājumus SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „Latvia Tours”.

Komersabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „KEJ” (LIAA identifikācijas Nr.327000265) 30.07.2007. organizēja iepirkuma procedūru projektam „Tirdzniecības misijas „Atjaunojamās enerģijas pielietošanas risinājumu konsultatīvā centra izveide”” AAE, kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma uzaicinājumus SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „Latvia Tours”.

Komersabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „ABF invest” (LIAA identifikācijas Nr.327000266) 06.08.2007. organizēja iepirkuma procedūru projektam „SIA „ABF invest” dalība tirdzniecības misijā” Kanādā, kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma uzaicinājumus SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „Latvia Tours”.

Komersabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „BK partneris” (LIAA identifikācijas Nr.327000267) 01.08.2007. organizēja iepirkuma procedūru projektam „SIA „BK partneris” dalība tirdzniecības misijā” Kanādā, kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma uzaicinājumus SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „Latvia Tours”.

Komersabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „Solar KEJ” (LIAA identifikācijas Nr.327000268) 15.08.2007. organizēja iepirkuma procedūru projektam „Tirdzniecības misija „Atjaunojamās enerģijas pielietošanas risinājumu konsultatīvā centra izveide”” Zviedrijā, kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma uzaicinājumus SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „Latvia Tours”.

Komersabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „JaMal” (LIAA identifikācijas Nr.327000283) 10.09.2007. organizēja iepirkuma procedūru projektam „SIA „JaMal” dalība tirdzniecības misijās” ASV, kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma uzaicinājumus SIA „BSM Trāde”, SIA „T.U.I.”, SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”.

Komersabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „SAU” (LIAA identifikācijas Nr.327000284) 12.09.2007. organizēja iepirkuma procedūru projektam „SIA „SAU” dalība tirdzniecības misijās” Ķīnā, kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma uzaicinājumus SIA „BSM Trāde”, SIA „T.U.I.”, SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”.

Komersabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „MERKO” (LIAA identifikācijas Nr.327000282) 20.08.2007. organizēja iepirkuma procedūru projektam „SIA „MERKO” dalība tirdzniecības misijās” Ķīnā, kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma

uzaicinājumus SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „Latvia Tours”.

Komersabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „TRINETS” (LIAA identifikācijas Nr.327000293) 20.08.2007. organizēja iepirkuma procedūru projektam „SIA „TRINETS” dalība tirdzniecības misijās” ASV, kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma uzaicinājumus SIA „BSM Trāde”, SIA „T.U.I.”, SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”.

Komersabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „Ādažu nami” (LIAA identifikācijas Nr.327000292) 03.09.2007. organizēja iepirkuma procedūru projektam „SIA „Ādažu nami” dalība tirdzniecības misijās” ASV, kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma uzaicinājumus SIA „BSM Trāde”, SIA „T.U.I.”, SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”.

Komersabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „Pils īpašumi” (LIAA identifikācijas Nr.327000276) 13.08.2007. organizēja iepirkuma procedūru projektam „SIA „Pils īpašumi” dalība tirdzniecības misijās” Kanādā, kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma uzaicinājumus SIA „Latvia Tours”, SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”.

Komersabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „SITAS DABAS PARKS” (LIAA identifikācijas Nr.327000278) 09.08.2007. organizēja iepirkuma procedūru projektam „SIA „SITAS DABAS PARKS” dalība tirdzniecības misijās” ASV, kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma uzaicinājumus SIA „Latvia Tours”, SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”.

Komersabiedrība (atbalsta pretendents) SIA „AB2” (LIAA identifikācijas Nr.327000263) 13.08.2007. organizēja iepirkuma procedūru projektam „SIA „AB2” dalība tirdzniecības misijās” Ķīnā, kuras ietvaros nosūtīja piedāvājuma uzaicinājumus SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, „Latvia Tours”.

Komersabiedrību (atbalsta pretendentu) tehnisko piedāvājumu aprakstos ir norādīts sagatavošanas un organizēšanas pasākumu komplekss, kas sevī ietver darba plāna sagatavošanu un saskaņošanu, ārvalstu dalībnieku meklēšanu un tikšanos saskaņošanu, loģistikas plānošanu, transporta izmaksu tāmes izveidi, dalībnieku uzturēšanās ārvalstīs izmaksu tāmes izveidi, izpildes termiņu. Saskaņā ar MK noteikumu Nr.179 pielikumu Nr.1 „Uzaicinājums iesniegt piedāvājumu”, iespējamais piegādātājs (tūrisma komersabiedrība) iesniedz apliecinājumus, kas sagatavoti atbilstoši uzaicinājumā un tehniskajā piedāvājumā noteiktajām prasībām, tādējādi nav iespējamās atkāpes no komersabiedrības (atbalsta pretendenta) pieprasītā uzaicinājuma un tehniskā piedāvājuma. Tehniskajos piedāvājumos norādītās izmantojamās metodes, izpildes termiņš, iepirkuma priekšmets, tirdzniecības misijas plānošana ir aizvietoājama ar citiem, kas nav pretrunā ar SIA „Secundum”, SIA „MB Konsultants”, SIA „KEJ”, SIA „Solar KEJ”, SIA „BB partneris”, SIA „ABF invest”, SIA „BK partneris”, SIA „JaMal”, SIA „SAU”, SIA „MERKO”, SIA „TRINETS”, SIA „Ādažu nami”, SIA „Pils īpašumi”, SIA „SITAS DABAS PARKS”, SIA „AB2” izstrādātajiem tehniskajiem piedāvājumiem.

Tādējādi no pieprasījuma puses atbalsta programmas „Dalība starptautiskajās izstādēs un tirdzniecības misijās” tirdzniecības misijas plānošanu var aizstāt tikai ar pakalpojumiem, kuri atbilst pakalpojumiem un ir ietverti komersabiedrības (atbalsta pretendenta) tehniskajā piedāvājumā.

Vērtējot pakalpojuma aizvietojamību no piedāvājuma puses, saskaņā ar publiski pieejamo informāciju izziņu portālos www.1188.lv¹, www.1189.lv² un www.zl.lv³, tika konstatēts, ka tūrisma pakalpojumu sniegšanas jomā darbojas salīdzinoši liels komercsabiedrību skaits. Tādējādi no piedāvājuma puses pastāv plašas aizvietojamības iespējas. Šīs iespējas bija ierobežotas ar faktu, ka katras cenu aptaujas ietvaros piedāvājuma uzaicinājumu nosūtīja konkrētam piegādātāju (tūrisma komercsabiedrību) skaitam.

Veicot konkrētās preces tirgus definēšanu, Konkurences padome uzskata, ka Konkurences likuma 1.panta 5.punkta izpratnē konkrētā prece ir pakalpojumu kopums, par kuru bija organizēta katra iepirkuma procedūra. Konkrētās preces tirgus sašaurināšana līdz vienas cenu aptaujas robežām pamatojama arī ar to, ka konkrētajā gadījumā tika izvērtētas tirgus dalībnieku darbības (piedalīšanās cenu aptaujā) tikai attiecībā uz konkrētu katras komercsabiedrības (atbalsta pretendenta) organizēto iepirkuma procedūru.

Tā kā Konkurences likuma 1.panta 5.punkta izpratnē konkrētās preces tirgus ir tirdzniecības misijas sagatavošanas un organizēšanas pasākumu kopums saskaņā ar katru iepriekšminēto komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) organizēto iepirkumu procedūru, tad arī konkrētā ģeogrāfiskā tirgus robeža nevar būt lielāka par tām robežām, kurās tiek nodrošināta iepirkuma procedūra ģeogrāfiski, un kuras ietvaros tika nosūtīti uzaicinājumi iesniegt piedāvājumu cenu aptaujai. Prasības pret pasūtītāju (tūrisma komercsabiedrību) tirdzniecības misijas sagatavošanas un organizēšanas pasākumu kompleksu attiecās ne tikai uz apjomu, termiņu u.c. pakalpojumu raksturojošām īpašībām, bet arī uz pakalpojuma sniegšanu noteiktā vietā saskaņā ar komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) vajadzībām. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu konkrētais ģeogrāfiskais tirgus lieta ir nosakāms kā Latvijas Republikas teritorija

Nemot vērā minēto, Konkurences padome uzskata, ka šajā lietā konkrētie tirgi Konkurences likuma 1.panta 4.punkta izpratnē ir komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) Latvijas Republikas teritorijā organizētā iepirkuma procedūra (cenu aptauja), lai tirdzniecības misijas sagatavošanas un organizēšanas pasākumiem piesaistītu Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansējumu.

3. Lietas izpētes gaitā iegūtā informācija

3.1. 16 iesniegto projektu komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) pārstāvji ar Uzņēmuma reģistra komercreģistrā reģistrētām paraksta tiesībām ir pilnvarojuši E.Š. (*) iesniegt valsts aģentūrā „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra” projektu iesniegumus. No minētiem projektiem izriet, ka komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) vērtēšanas ziņojumi un piedāvājumu vērtēšanas protokoli, kas ir katras komercsabiedrības iekšējās aprites dokuments, ir identiski gan pēc stila, gan uzbūves.

Saskaņā ar LR Valsts ieņēmumu dienesta informāciju komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) pilnvarotā persona E.Š. (*) nodokļu maksātāju reģistrā reģistrēta kā SIA „BSM Konsultanti” un Izglītības satura un eksaminācijas centra darbiniece. Attiecīgi no lietas materiāliem izriet, ka SIA „BSM Konsultanti” dalībnieks un valdes priekšsēdētājs ir J.B. (*). No LIAA 16 iesniegtajiem komercsabiedrību (atbalsta

¹ uzņēmumu kataloga sadaļā „Tūrisms un ceļojumi” norādītas 512 komercsabiedrības

² nozaru kataloga sadaļā „Tūrisma firmas” norādītas 380 komercsabiedrības

³ nozaru kataloga sadaļā „Tūrisms un ceļojumi, viesnīcu rezervēšana” norādītas 587 komercsabiedrības

pretendentu) projektiem, 7 projekti iesniegti no SIA „BSM Konsultanti” dalībnieka un valdes priekšsēdētāja J.B. (*) 5 komercsabiedrībām (atbalsta pretendentiem), kuros J.B. (*) ir dalībnieks un/vai valdes priekšsēdētājs vai valdes loceklis.

3.2. Konkurences padomes amatpersonas 30.01.2008. saskaņā ar Rīgas pilsētas centra rajona tiesas 23.01.2008. lēmumu (lietvedība Nr. KP-27000108/3) veica Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 4. un 5.punktā paredzētās darbības (turpmāk tekstā – Apmeklējums) SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „BSM Trāde”, SIA „BSM Konsultanti”.

SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „BSM Trāde”, SIA „BSM Konsultanti”, SIA „Latvia Tours” Apmeklējuma laikā Konkurences padomes amatpersonas veica minēto komercsabiedrību telpās esošo dokumentu un mantu apskati, datoros esošo dokumentu apskati, ar atbildīgajām amatpersonām tika sastādīti sarunu protokoli, tika saņemtas dokumentu kopijas.

3.3. LIAA ar 11.03.2008. vēstuli Nr. 1.1.-37/596 informēja par pieņemto lēmumu iepriekš minētiem 16 projektiem, kur no atbildes vēstules izriet, ka visiem 16 projektiem, kurus iesniegušas LIAA minētās komercsabiedrības (atbalsta pretendenti), laika posmā no 28.11.2007. līdz 04.03.2008. pieņemti lēmumi par administratīvās lietas izbeigšanu sekojošu iemeslu dēļ:

1. Komercsabiedrībām (atbalsta pretendentiem) SIA „AB2”, SIA „BB Partneris”, SIA „ABF invest”, SIA „BK partneris”, SIA „MERKO”, SIA „JaMal”, SIA „SAU”, SIA „KEJ”, SIA „Ādažu nami” pamatojoties uz MK noteikumu Nr. 381 5.punktu un Administratīvā procesa likuma 55.panta 1.punktu (atsaukts projekta iesniegums);

2. Komercsabiedrībai (atbalsta pretendentam) SIA „KEJ” pamatojoties uz Eiropas Savienības struktūrfondu vadības likuma 22.panta un MK noteikumu Nr. 381 42.punktu;

3. Komercsabiedrībām (atbalsta pretendentiem) SIA „Solar KEJ” (2), SIA „PILS ĪPAŠUMI”, SIA „SITAS DABAS PARKS”, SIA „SECUNDUM”, pamatojoties uz MK noteikumu Nr. 381 40.punktu (projekta iesniegums neatbilstošs projekta iesnieguma kvalitātes un specifiskajiem vērtēšanas kritērijiem).

3.4. Pamatojoties uz lietas izpētes gaitā esošo informāciju, Konkurences padome nosūtīja vēstules SIA „BSM Konsultanti”, SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „Latvia Tours”, SIA „BSM Trāde” un J.B. (*) piederošajām komercsabiedrībām (atbalsta pretendenti) SIA „Auditorsabiedrība „BK partneris”, SIA „MB Konsultants”, lai saņemtu telefonu numuru zvanu izdrukas.

4. Tirgus dalībnieku rīcības izvērtējums

Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka vienošanās netiek uzskatīta par aizliegta tikai tad, ja konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šā piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.

Konkurences likuma mērķis ir aizsargāt, saglabāt un attīstīt brīvu un godīgu, un vienlīdzīgu konkurenci visās tautsaimniecības nozarēs sabiedrības interesēs. Godīgas konkurences būtiska izpausme ir katra tirgus dalībnieka spēja noteikt savu komerciālo politiku neatkarīgi no saviem konkurentiem un nepieļaut tiešus vai netiešus kontaktus

starp komercsabiedrībām, kuru mērķis vai sekas ir konkurentu rīcības tirgū saskaņošana vai ietekmēšana.

Lai konkrētā tirgus dalībnieku darbībā konstatētu saskaņotu darbību, ir jāizpildās sekojošiem nosacījumiem:

- starp tirgus dalībniekiem ir jābūt vienprātībai, ar ko apzināti ir aizstāta konkurence;

- saskaņai starp tirgus dalībniekiem nav jābūt sasniegtai verbāli un to var būt izraisījuši tieši un netieši kontakti starp karteļa vienošanās dalībniekiem.

Lai pierādītu saskaņotu darbību eksistenci, nav nepieciešams, ka konkurents ir formāli apņēmis attiecībā uz vienu vai dažiem citiem (konkurentiem) rīkoties zināmā veidā vai konkurenti ir vienojušies par to turpmāko rīcību tirgū. Ir pietiekami, ka konkurents ar savu paziņojumu par plānoto rīcību ir izslēdzis vai, vismaz, ir būtiski samazinājis neskaidrību par uzvedību, kuru gaidīt no cita konkurenta tirgū. Saskaņotas darbības jēdziens ietver sevī divpusēju kontaktu eksistenci. Šis apstāklis izpildās tad, kad viens konkurents atklāj tā nākotnes nodomus vai rīcību citam, kad pēdējais to lūdz vai, vismaz, akceptē šādu informācijas apmaiņu. Šādu secinājumu Konkurences padome ir izdarījusi arī 2006.gada 25.oktobra lēmumā Nr.EO2-127 (lietā Nr.970/05/10/6).

Saskaņotas darbības jēdziens attiecas uz tirgus dalībnieku koordinācijas formu, kas, nebūdamā ietverta līguma formā, apzināti, apdraudot konkurenci, satur tirgus dalībnieku praktisku kooperāciju, kas savukārt noved pie normālai tirgus situācijai neatbilstošiem konkurences apstākļiem. Lai darbību uzskatītu par saskaņotu, tirgus dalībnieku rīcībai jābūt ne vien saskaņotai, bet arī apzinātai.⁴

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 6.punktu „konkurence-pastāvoša vai potenciāla ekonomiska (saimnieciskā) sāncensība starp diviem vai vairākiem tirgus dalībniekiem konkrētajā tirgū”. Sāncensība nenotiek un konkurence ir izslēgta, ja konkurenti saskaņo savus plānus vai dara tos zināmus viens otram.

Izanalizējot komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) iesniegtos projektus LIAA un lietas izpētes gaitā iegūtās liecības, Konkurences padome konstatē, ka komercsabiedrības (atbalsta pretendenti) izmantojuši SIA „MB Konsultants” (turpmāk arī – konsultants) pakalpojumus. No SIA „BSM Konsultanti” Apmeklējuma laikā iegūtās informācijas, SIA „MB Konsultants” ir SIA „BSM Konsultanti” apakšuzņēmējs un SIA „BSM Konsultanti” organizatoriskās struktūras shēmā nodarbojas ar finanšu konsultācijām un auditu, ko vada J.B. (*). Šo komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) sadarbības partneris – SIA ”BSM Konsultanti” jau iepriekš minētām komercsabiedrībām (atbalsta pretendentiem) sniedzis pakalpojumus. Juridiskas personas – komercsabiedrības (atbalsta pretendenti) savu gribu izteica caur konsultantu. Līdz ar to no vienas puses ir izskaidrojamas komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) projektos konstatētās vienādās gramatiskās kļūdas, vienādu vārdu un vārdu salikumu izvēle un vizuāli līdzīgi noformētie dokumenti. Izskaidrojams arī fakts, ka savstarpēji nesaistītu tirgus dalībnieku komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) projektos konstatētās gramatiskās kļūdas ir nevis tāpēc, ka pastāv tirgus dalībnieku savstarpēji kontakti, bet tādēļ, ka konsultants, izkropļojot atbalsta programmas mērķi, organizējis formālu iepirkuma konkursa procedūru.

⁴ Alehno I., Buka A., Butkevičs J., Jarinovska K., Škoba L. Ievads Eiropas Savienības tiesībās (Tiesu prakse un komentāri). Otrais papildinātais izdevums. K.Jarinovskas zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2004, 355. lpp.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.179 18.punktu „finansējuma saņēmējs nosūta uzaicinājumu iesniegt piedāvājumu (turpmāk – uzaicinājumus) un tehnisko specifikāciju vismaz trim iespējamiem piegādātājiem, kuri tam ir zināmi un par kuru spēju nodrošināt konkrētā līguma izpildi tam nav šaubu (..)”. No lietas materiāliem izriet, ka konsultants gatavojis ne tikai MK noteikumu Nr.179 norādītos dokumentus, bet arī sagatavojis dokumentus, kurus nepieciešams sagatavot piegādātājiem (tūrisma komercsabiedrību), t.i., apliecinājumus. Tādā veidā konsultants rīkojies ne tikai kā komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) pārstāvis, bet arī piegādātāju (tūrisma komercsabiedrību) pārstāvis.

Kā konstatēts KP 25.10.2006. pieņemtajā lēmumā Nr.EO2-127 lietā Nr. 970/05/10/6 „*tirgus dalībnieka informācijas, kuras apmaiņa ir aizliegta saskaņā ar Konkurences likuma 11.panta pirmo daļu (t.sk., informācija, kas attiecas uz cenām) saglabāšanas pienākums un atbildība gulstas uz tirgus dalībnieku. Informācija, kas attiecas uz tirgus dalībnieka (konkursa pretendenta) cenām, ko tas vēlāk iesniedz konkursā, ir konkursa piedāvājuma iesniedzēja informācija, kuras saglabāšanu un neizpaušanu citiem konkurentiem tam ir pienākums nodrošināt. Šāda atbildība uz tirgus dalībnieku gulstas neatkarīgi no tā kādai personai (tirgus dalībnieka darbiniekam vai citai personai) tas ir uzdevis sagatavot pilnībā vai kādā daļā piedāvājumu konkursam. Un konkursa pretendents atbild par konkursa piedāvājuma sagatavotāja darbībām, ko ar tirgus dalībnieka informāciju veicis konkursa piedāvājuma sagatavotājs.*”

Konstatējams, ka konsultants bija komercsabiedrību (atbalsta saņēmēju) pilnvarotā persona un tam nepastāvēja tiesiskās attiecības ar piegādātājiem (tūrisma komercsabiedrībām).

Izpētāmajā lietā nav gūti pierādījumi, kas norādītu, ka informācijas nodošanas trešajai personai - konsultantam piedāvājuma sagatavošanai pamatā bija nodoms informācijas apmaiņa starp konkurentiem, t.i., piegādātājiem (tūrisma komercsabiedrībām) - t.i., ka konsultants būtu darījis zināmu tālāk šo informāciju citiem piegādātājiem (tūrisma komercsabiedrībām). Lietā nav iegūti pierādījumi, ka viena piegādātāja (tūrisma komercsabiedrības) gatavotie dokumenti būtu atrasti pie cita piegādātāja (tūrisma komercsabiedrības). Lietā nav arī iegūti pierādījumi, kas apliecinātu, ka piegādātāji (tūrisma komercsabiedrības) zināja par to, ka konsultants apkopoja informāciju arī no citiem piegādātājiem (tūrisma komercsabiedrībām) par to piedāvājumiem. Minēto apliecina SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS” korporatīvo klientu nodaļas vadītājas I.V. (*) sniegtās liecības Konkurences padomes 24.04.2008. apmeklējuma laikā SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS” un izņemtā elektroniskā sarakste starp I.V. (*) un konsultantu, apmeklējuma laikā iegūtā elektroniskā pasta vēstule, kuras pielikumā bija aizpildīta tabula (turpmāk – tabula). IZANALIZĒJOT TABULĀ ESOŠO INFORMĀCIJU, tika secināts, ka ar lietā esošajiem piegādātāju (tūrisma komercsabiedrību) finansiālajiem piedāvājumiem sakrīt 6 ceļa izdevumi un 5 dalības maksas no SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS” puses. Pārējās izmaksas nav norādītas nevienā finansiālajā piedāvājumā no piegādātāju (tūrisma komercsabiedrību) puses.

IZANALIZĒJOT komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) pilnvarotās personas E.Š. (*) sniegtās liecības izriet, ka pastāvējusi iepriekšēja noruna par formālu dalību iepirkuma konkursā starp konsultantu un piegādātāju (tūrisma komercsabiedrību). Savukārt, no SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS” Korporatīvo klientu nodaļas vadītājas I.V. (*) sniegtās liecības, var secināt, ka konsultants, nosakot dalības maksu, jau, iespējams iepriekš vienojās ar SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS” par to, ka pēdējā uzvarēs konkursā. Minētais ļauj secināt, ka iepirkuma procedūra nav notikusi,

jo komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) rakstiski sniegtās atbildes uz Konkurences padomes pieprasījuma vēstulēm apliecina, ka ar konsultanta palīdzību ne tikai ir sagatavoti identiski vienādie projektu pieteikumi, bet arī komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) iesniegtās atbildes vēstules Konkurences padomei. Minētais apliecina, ka komercsabiedrības (atbalsta pretendenti) iepriekš savstarpēji vienojoties ar konsultantu, ar mērķi saņemt finansējumu, veikušas cenu aptauju ar piegādātājiem (tūrisma komercsabiedrībām) aprobežojoties ar formālu iepriekš sagatavotu dokumentu parakstīšanu no piegādātāju (tūrisma komercsabiedrību) puses. Apmeklējumu laikā netika iegūti tādi tiešie pierādījumi kā dokumenti vai rakstiski izklāsti, kas identificē vienošanos un tās dalībniekus.

Taču viennozīmīgi nav iespējams apliecināt, ka piegādātāji (tūrisma komercsabiedrības) ir apzinājušies, ka piedalās konkursā tikai formāli. No piegādātāju (tūrisma komercsabiedrību) kā SIA „T.U.I.” darbinieku liecībām izriet, ka tie parakstījuši jau sagatavotus dokumentus – apliecinājumu un finansiālo piedāvājumu.

Izanalizējot SIA „Latvia Tours”, SIA „BSM Trāde”, SIA „Latvia Tours”, SIA „BSM Konsultanti”, SIA Auditorsabiedrībai „BK partneris”, SIA „MB Konsultants” izejošo telefonu sarunu izdrukām par laika periodu no 01.07.2007. līdz 30.09.2007. tika secināts, ka savstarpēju telefon kontaktu starp SIA „Latvia Tours”, SIA „BSM Trāde”, SIA „Tūrisma aģentūra Kolumbs”, SIA „T.U.I.” nav bijuši.

No SIA „BSM Konsultanti” reģistrētā mobilā telefona numura izejošo zvanu izdrukās izriet, ka no minētā telefona numura zvanīts SIA „Latvia Tours” 22.08.2007., SIA „BSM Trāde” – 30.07.2007., 18.09.2007. un divas reizes 19.09.2007.

SIA „MB Konsultants” valdes priekšsēdētājs M.B. (*) lietas izpētes gaitā norādīja, ka ir izmantojis arī analogos telefonu numurus. Lietas izpētes gaitā tika noskaidrots, ka viens no uzrādītiem telefona numuriem pieder SIA Auditorsabiedrībai „BK partneris”, kuras dalībnieks un valdes loceklis ir J.B. (*), kurš bija arī SIA „BSM Konsultanti” dalībnieks un valdes priekšsēdētājs. No SIA Auditorsabiedrības „BK partneris” reģistrētā analogā telefona numura izejošo zvanu izdrukās izriet, ka ir zvanīts uz SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS” kontakttālruniem 02.08.2007., 06.08.2007., 05.09.2007., 20.09.2007., uz SIA „T.U.I.” kontakttālruniem – 01.08.2007., divas reizes 02.08.2007., 03.08.2007., 05.09.2007. un trīs reizes 20.09.2007. No SIA Auditorsabiedrības „BK partneris” reģistrētā analogā telefona numura izejošo zvanu izdrukās izriet, ka zvanīts laika periodā no 03.08.2007. līdz 13.09.2007. LIAA.

No SIA „Latvia Tours” reģistrētā mobilā telefona izejošo zvanu izdrukās, kuru lieto tās valdes priekšsēdētājs A.S. (*), izriet, ka zvanīts SIA „BSM Konsultanti” 30.08.2007.

No SIA „BSM Trāde” reģistrētā mobilā telefona izejošo zvanu izdrukās izriet, ka ir zvanīts uz SIA „BSM Konsultanti” 27.09.2007., savukārt no ienākošo zvanu izdrukās izriet, ka saņemti zvani no SIA „BSM Konsultanti” 30.07.2007., 18.09.2007. un divas reizes 19.09.2007., no komercsabiedrību (atbalsta pretendentu) pilnvarotās personas E.Š. (*) – 19.09.2007. un no SIA „MB Konsultants” – 20.09.2007.

No iepriekš minētām telefonu numuru izdrukām secināms, ka iepriekš minēto sarunu ilgums vidēji ir 2-3 minūtes, kā arī nav bijuši savstarpēju kontaktu starp piegādātājiem (tūrisma komercsabiedrībām), bet pierādīts fakts, ka no J.B. (*) piederošām komercsabiedrībām un konsultants laika posmā no 30.07.2008. līdz 20.09.2007. aktīvi sazinājušies ar piegādātājiem (tūrisma komercsabiedrībām) un LIAA. No lietas izpētes materiāliem izriet, ka minētā laika posmā ir gatavoti uzaicinājumi piegādātājiem (tūrisma komercsabiedrībām) un apliecinājumi, finansiālie

piedāvājumi no piegādātājiem (tūrisma komercsabiedrībām), kā arī iesniegti LIAA pieteikumi no komercsabiedrībām (atbalsta saņēmējiem).

Ņemot vērā iepriekš minēto, no lietas izpētes materiāliem secināms, ka gan komercsabiedrības (atbalsta pretendenti), gan piegādātāji (tūrisma komercsabiedrības) un konsultants nav rīkojušies atbilstoši godīgas komercdarbības principiem, tomēr Konkurences padome secina, ka nav konstatēti fakti, kuri liecinātu par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā vienošanās aizlieguma pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmēm SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „Latvia Tours” un SIA „BSM Trāde” darbībās.

Izvērtējot lietā esošo informāciju, Konkurences padome secina, ka SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „Latvia Tours” un SIA „BSM Trāde” darbībās nav konstatēti fakti, kuri liecinātu par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā noteikto aizliegumu tirgus dalībniekiem saskaņot savas darbības, piedaloties (vai nepiedaloties) konkursos, ka arī vienoties par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 4.punktu, Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.un 5.punktu, Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 4.punktu, Konkurences padome

nolēma:

izbeigt lietas Nr.3007/07/06/47 „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 5.punktā noteikto pārkāpumu SIA „Tūrisma aģentūra KOLUMBS”, SIA „T.U.I.”, SIA „Latvia Tours” un SIA „BSM Trāde” darbībās” izpēti faktu trūkuma dēļ.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja v.i.

D.Rungēvica